

КОЛО МОРЯ

Простелілось море нам до ніг.
Коло моря – гóри, на них сніг.
Височénні гори, широчénне море!
А на морі хвилі голубі,
на них грéбні біліі рябі.
Хвилі в морі грають,
човники гойда́ють.
Вітер з моря віє холодкóм.
Хвиля берег миє, гра з піском.
Миє наш мисочок*, гальку та пісочок.

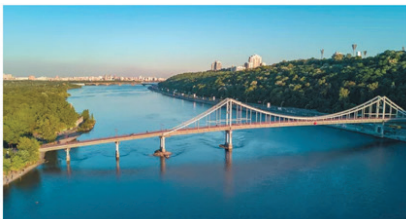
Грицько Бойко

* *Мисóчок*, *мис* — частина суші, яка гострим кутом заходить у море.

Назви хоча б одне море, яке омиває береги України. Які ще моря тобі відомі?

Розгадай назви річок. Запиши їх.

↙	↘	↙	↘	↙	↘
н	д	р	о	і	п

↙	↘	↙	↘	↙
е	с	а	д	н

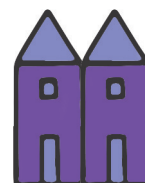
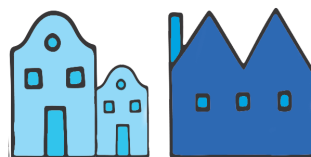
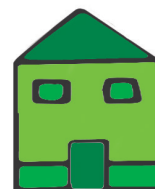
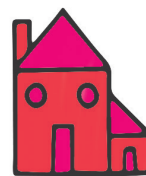
↙	↘	↙	↘	↙	↘	↙
д	і	н	т	е	с	р

КОЛЬОРОВІ МІСТА

КОЛЬОРОВІ МІСТА

Мов дивна мапа, олівці:
червоний — місто Чернівці.
Оранжевий — Одеса-мама,
хоч кольорів там — ціла гама!
Нас кличе жовтий без утоми
до себе в гості у Житомир!
Як на ланах зелене збіжжя,
зелене місто Запоріжжя.
А старовинний Борислав
блакитну барву нам прислав.
По синій навіть важкодуми
спішать мерщій куди? У Суми.
Лиш фіолетовий і досі я
ще не назвав. Це ж — Феодосія!
Всі кольори запам'ятати
поможуть вам міста, малята!

Володимир Верховень

Скільки міст згадано у вірші? Прочитай їхні назви. Чи є серед них рідне та близьке тобі?

Найбільшим містом України за площею та кількістю мешканців є Київ, а найменшим — місто Їгнів, що на Львівщині.

Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ю Я

Випиши з вірша «Кольорові міста» назви міст.

Назва твору – „Кольорові міста”.
Автор –

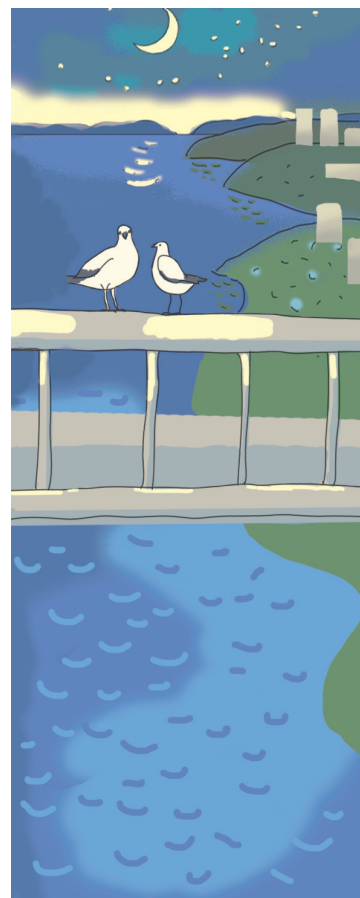
Яку книжку ти прочитав / прочитала самостійно? Про кого, про що вона?

Запиши назву цієї книжки та її автора.

ПРИМОСТИВСЯ МІСТ ДО МІСТА

Де хлюпо́че хві́ля чиста —
примости́вся міст до міста.
І, як ве́чір настає,
він шепоче́ про своє:
про маши́ни многото́нні* —
як гу́ли вони гу́ртом.
Як до нього те́плі ко́ні
доторка́лись ко́питом.
Як пта́шки сідали́ тихо —
відпочі́ти й просто́ так...
Прислу́хаються прозо́рі:
в рі́чці — хви́лі, в не́бі — зо́рі.
Прислуха́ється й зе́мля:
міст із мі́стом розмовля́.

Григорій Фалькович

* *Многотонний* — багатотонний, дуже важкий.

Продовж речення за зразком.

Ми бачили міст у місті.

Він

Вона

Підкресли лише слова із вірша «Примостився міст до міста».

міст	хвилі	місяць	зорі	земля
коні	кози	машина	машини	

Розгадай загадки.

- Став над річкою прудкою,
спину вигнувши дугою.
І по ньому електрички
мчать на другий берег річки.

- Яке українське місто найсолодше? (Обери.)

☐ Ізюм ☐ Щастя ☐ Виноградів

- Де є села без хат, ріки без води,
гори без лісів, а міста без людей?

На карті України.

Прочитай прислів'я. Запиши те, що найбільше тобі сподобалося. Поясни його.

Наша слава – Українська держава.
Без Батьківщини немає людини.
Немає у світі краще рідного краю.

СВІТЛОФОР

Жили по сусідству два світлофори. Один постійно дивився на пішоходів, інший — на потік машин.

Великі помічники ці світлофори. Підморгують згори по черзі то жовтим, то зеленим, то червоним кольором.

А водії та пішоходи уважно вдивляються, котре око світлофора посміхається. І у відповідь йому повідомляють: «Зрозуміли, зрозуміли! Виконуємо твою команду».

Коли перший світлофор дозволяв переходити дорогу пішоходам, то другий в цей час зупиняв автомобілі. Працювали світлофори злагоджено, дружно, невтомно. Берегли здоров'я і життя людей — дорослих і малих.

Прочитайте у парі речення з різною інтонацією. У цьому вам допоможуть розділові знаки.

Сьогодні гарна погода. Сьогодні гарна погода?

Сьогодні гарна погода!

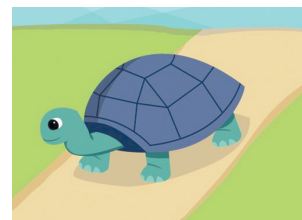
Світлофор нам допоможе перейти дорогу.

Світлофор нам допоможе перейти дорогу?

Світлофор нам допоможе перейти дорогу!

ДУБ-СВІТЛОФОР

Дуб зелений край дороги став собі поважно, черепаха зупинілась, дивиться уважно:

«Світлофор зеленим світить, значить маю змогу непоквально і спокійно перейти дорогу».

Та коли назад верталась черепаха пішки, світлофор світився жовтим: «Зачекай-но трішки».

Поки дуб зазеленіє, ждала вона, ждала та у панцирі своєму міцно задрімала.

Цілу зиму черепаха спала під сосною, перейшла дорогу знову тільки лиш весною.

Григорє Вієру

Чому черепаха вважала дуб світлофором? Поясни. Порівняй, які кольори у світлофора і в які кольори забарвлюється листя в дуба.

Випиши з вірша «Дуб-світлофор» слова – назви кольорів.

Упиши пропущені слова.

Назви:

країна

, місто / село

.

ОЛІВЕЦЬ-МАЛЮВЕЦЬ

Взяла Яся олівець, олівець-малювець. Сіла Яся біля столу, розгорнула папірець.

Треба тут намалювати отаку здорову хату! Вікна. Дах. Димар на нім. З димаря — великий дим!

Ось травичка. Ось доріжка. Ось дитинка. Ручки. Ніжки. Ротик. Носик. Голова. І волосся — як трава!

Ось на небі сяє сонце, довгі промені ясні... А в сторонці, під віконцем, квітнуть квіти запашні.

У дитинки є спідничка, а на ніжках черевички. Ще їй кошика зроби — піде ляля по гриби.

Ліс такий густий, кошлатий, і дерев у нім багато — все ялинки та дубки. Як щітки, стирчать гілки. А під кожним під дубочком два грибочки, три грибочки, ось чотири, ось і п'ять... Вже нема де малювати! *(Далі буде)*

Які предмети малювала Яся?

Намалюй і ти свій малюнок за уявою.

Враз на сонце, як примара, налетіла чорна хмара, чорна-чорна, наче дим...

Ось і блискавка! І грім!

І полився з хмари дощик на грибочки, на дубочки, на ялинку, на хатинку, на малесеньку дитинку, на волоссячко, на кошик, ллється дощик, дощик, дощик, ллється швидко, швидко, швидко!

І нічого вже не видно!

— Що ж ти, Ясю, наробила? Зачорнила весь папір! І протерла, і продерла, і пробила аж до дір!..

Яся каже: — Ай-яй-я!

Яся каже: — Це не я! Це такий вже олівець, олівець-малювець!

Наталя Забіла

Що сталося з малюнком Ясі? Чому?

Відшукай слова, запиши їх.

п і с т і л і й к а р к у ш и л о л і в е ц ь

Упиши пропущені букви. Постав над словами наголоси.

Ол вец -стрибунець стрибав по паперу.

СІМ ДНІВ

СІМ ДНІВ

Один батько мав сéмеро діток, лиш імен у них не було. З того виходив великий клопіт. Чи їх умивати, чи вдягати, чи морозивом частувати — бозна, кого за ким. От і вирішив батько їх назвати.

— Ти, моя найменша доню, за всіх веселіша. Усе гуляєш, співаєш та плетеш віночки. Будеш Неділя, бо не робиш ніякого діла.

— Ти, найстарший сину, завжди ходиш слідком за Неділею. То й будь Понеділок.

— Ти мій другий синочок, — казав батько наступному, — то будеш Вівторок.

— Тепер, доню, твоя черга. Трьох назвав, трьох після тебе називатиму. Твоє ім'я посередині. То будь Середа.

— Ти четверта моя дитина — назву тебе Четвер.

— А ти п'ята, отже, П'ятниця.

— Ой, тату, — сказала дочка, котру батько ще не встиг назвати, — які ви даєте нецікаві імена! Хто четвертий — Четвер, хто п'ятий — П'ятниця...

— Гаразд, назву тебе хитріше: Субота. Ось і думай собі, що воно значить!

— Тепер же, дітки, не переплутайтеся, ходіть слідком одне за одним, як вас названо! — мовив батько Тиждень.

Так вони й ходять.

Зірка Мензатюк

Знайди в тексті та прочитай ласкаві й пестливі слова, з якими тато звертається до дітей. Придумай продовження оповідання.

Який день тижня у школі тобі подобається найбільше? Чому? Запиши його назву.

З'єднай букви в алфавітному порядку та першу й останню літери. Що утворилося? Запиши.

В.	Г	Д	Е	Й	Ї	М	Л	Ш	Щ	Х	Ц
Б	Б	Є	І	И	О	Н	З	З	С	Т	Ф
А	З	Ж	П	Р	У						

Днів у тижні рівно сім —
назви вивчимо усі.
Понеділок — перший день,
а за ним вівторок йде.
Далі середá, четвѐр —
твердо знаю я тепер.
Після п'ятниці — субота,
де кінчається робота.
Ну, а сьомий день який?
Та звичайно ж — вихідний.

Володимир Слєпцов

Назви дні тижня
по порядку.
Який день тижня
є третім?
А четвертим?
А сьомим?
Які дні тижня є
вихідними у твоїй
школі?

Понеділок, , середа,
четвер, ,
неділя. П

Познач рядок ✓, у якому усі слова відповідають на питання хто? або що?.

- ☐ Понеділок, вихідний, робочий, день.
- ☐ Вівторок, день, лікар, вітер.
- ☐ Середа, сонячна, день, дочка.

ДЕНЬ І НІЧ

Що сталося з малюнком Ясі? Чому?

— Як тебе називати, ніч?

— Ніяк не називати. Ніч та й ніч.

— А як тебе назвуть завтра?

— І завтра будуть називати ніч.

— А мене сьогодні називають понеділок. Вчора називали А завтра назвуть

Хто бере участь у розмові? Намалюй учасників розмови у відповідних комірках.

Підкресли слова, які закінчуються на м'який приголосний звук.

День, ніч, ранок, вечір, вересень, березень, неділя, місяць.

Скільки речень у тексті. Обери правильну відповідь. Познач ✓.

Люблю листопад, коли листя килимом покриває натружену землю. У парках восені дуже красиво. Шкода, що незвичайно красива пора золотої осені зкінчиться. Не забаряйтесь дощові й холодні дні.

☐

5 речень

☐

4 речення

☐

3 речення

ЧОМУ ОЛЯ НЕ ЗІРВАЛА КВІТКУ?

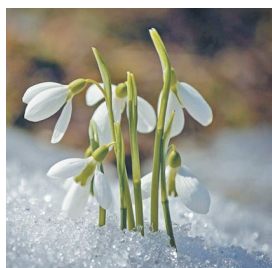
Уранці першокласниця Оля йшла до школи. Біля дороги вона побачила ромашку.

Ой, яка красива квітка! Оля вже простягнула руку, щоб зірвати квітку. Та раптом побачила на пелюстці краплинку роси. А в краплинці сонечко і блакитне небо.

Задивилася Оля на краплинку роси й не зірвала квітку.

За *Василем Сухомлинським*

Чому Оля не зірвала квітку?

підсніжник

проліски

сон-трава

ряст

Підсніжники, проліски, сон-траву, ряст заборонено рвати з корінням, бо вони зникають.

Віднови послідовність рядків у вірші. Пронумеруй по порядку, поставивши у клітинках відповідні цифри.

☐ що аж тремтів, що аж горів

☐ він так любив гриміти,

☐ на трави і на квіти.

☐ Була гроза, і грім гримів,

За *Миколою Вінграновським*

УКРАЇНСЬКІ КВІТИ

Вийшли зрання на гуляння українські діти,
їх стрічали і вітали українські квіти.
Ось волошки, сонні трошки, синім шовком шиті,
ясноокі, чисто вмиті, розбрелись по житі.
Ось рожева конюшина, а на ній і комашина,
що, не дивлячись на ранок,
їсть солодке на сніданок.
На горбочку мак, в шапці, як козак.
Він яскравий, мов вогонь!
А бундючний – Бог боронь!
Вміє задаватись так, як будяк!
Там росте холодна м'ята (добре пахне, як пом'ята),
там шовкóвая трава щось шепоче, мов жива.
А з травічки – ніжні личка: то вже братик-і-сестричка.
У тих самих кольорах, що на наших прапорах.
Розбрелись по полю діти — більші, менші і малі —
молоді яскраві квіти української землі.

Ганна Черінь

Пронумеруй рослини у тому порядку, як вони з'являються у вірші.

ГОРОБЧИК

Маринка вбігла в кімнату і
прямо з порога закричала:

— Дивіться! Горобчик!

— Напéвно, з дерева впало й забилося, —
сказала мама.

— Треба допомогти йому.

Того ж дня мама дістала в сусідів стару клітку
і посадила в неї горобчика.

Перший день горобчик сидів у куточку зажу-
рений. Але наступного дня вже почав їсти. А ще
через кілька днів весело стрибав по жердінках.

Надворі була весна. Пролетить повз клітку
пташка — горобчик весь стрепенéється, зиркне
очком і знову замре. Напевне, схотілось і йому
політати в синьому небі.

Відчинила Маринчина сестричка дверцята
клітки і ... випустила його на волю.

Побачила порóжню клітку Маринка, питає:

— А де горобчик?

— Випустила, — відповіла сестричка.

— Ех ти, — накинулась на неї Маринка, —
а ще хвалілась, що пташок любиш. Не хочеш
ти їх доглядати — от і випустила!

— А от і ні! — засперечалась з нею сестрич-
ка. — Я більше за тебе їх люблю.

За Олегом Буценом

Хто з дівчаток більше любив пташок? Чому ти так думаєш? Де краще жити горобчику: у клітці чи на волі?

Підкресли у тексті речення: **зеленим** кольором, якщо воно відповідає схемі **└─!**, **синім** — **└─ ─ ─ ─**, **червоним** — **└─ ─ ─ ─**?

Як перенести слова з рядка в рядок? Запропонуй два способи.

Зразок:

го-робочик

гороб-чик

кімната

політати

порожня

випустила

Прочитай. Скільки речень у тексті?

Ви знаєте, що ґава не лише кárкає? Наприкінці зими вона ще й співає. Правда, гарною співачкою зроду не була, а проте її лагідне покрíкування — таки пісня. І до того ж це перша озна́ка весни.

Віктор Терен

Відповідь. У тексті речень.

ЧОМУ ЗДИВУВАВСЯ МУРКО?

Був собі у бабусі старий-престарий кіт Мурко. Лежить Мурко проти сонця, гріється. Заплющить очі, спить. Покладе голову на лапки, тільки хвостиком махає, мух відганяє.

На подвір'ї ходило курча. Воно відбілося* від квочки й жалібно пищало. Побачило kota й замовкло.

Підійшло тихенько до нього, притулилося й очі закрило. Тепло йому біля котового колушка.

Мурко відчув, що до нього хтось притулився. Розплющив очі — курча. І здивувався: та й сміливе ж яке!

Дивиться Мурко на курча, дивується і не знає, що йому робити. Чи налякати курча, щоб утекло, чи хай собі гріється?

За *Василем Сухомлинським*

* *Відбілося* – відійшло, загубилося.

Хто головний герой вірша?

☐

Кіт

☐

Курча

☐

Муха

Де вигрівався котик?

☐

На подвір'ї

☐

У садку

Запропонуй Мурчику рішення.

☐

Налякати курча

☐

Не чіпати курча

ХРОПУНЧИК

Пішли ми з бабúсею в березовий гай по опеньки. Довкругі тиша. Спо́кій. Тільки в золотому листі со́нячні зайчики в піжмурки граються.

Коли чую — хтось хропé. Тихéнько та ніжно. Цікаво, хто це? Підходжу обере́жно до ку́ща, розгортаю па́личкою листя, мов грибок шука́ю. А там — їжачок. Ох, ти ж хропу́нчик!

Так рано зимувати вкля́вся. Я нагорта́ю на нього побільше листя, щоб не замерз узі́мку. Приємних тобі снів аж до весни!

Станіслав Шаповалов

Хто ще з тварин спить взимку?

Чи відповідає малюнок змісту оповідання? Що є вигадкою? А що справжнім?

У кожному тексті є ключові слова. Вони у тексті найголовніші.

В оповіданні «Хропунчик» ключові слова:

Використовуючи ключові слова й схему, перекажи оповідання.

ПОМІЧНИКИ

РУЧКИ

Знають діти і батьки:
є в них два помічники.
Все вони робити вміють:
поливають, косять, миють,
піднімають, носять, грають,
в'яжуть, шиють, прибирають
у дворі, в садочку, в домі...
Ви давно уже знайомі
з обома працівниками —
працьовитими руками.

Ігор Січовик

Що вміють і люблять робити твої руки? Як ти допомагаєш своїм рідним по господарству?

ПРИСЛІВ'Я

Мала праця краща за велике безділля.

Що ти вмієш робити самостійно? Що ти відчуваєш, коли зробиш щось сам / сама?

ВСІ Є ВДОМА

СКОРОМОВКА

Валя ва́лить,
Тоня то́не,
Таня та́не,
Соня со́нна.
Ліза лі́зе,
Марчик ма́рить,
Коля ко́ле,
Варка ва́рить.
Женя же́нить,
Маня ма́нить,
Люба лю́бить,
Ганя га́нить.
Руся — руса,
Кость — кістля́вий

Сьома — сьомий
Дір — діря́вий.
Рита риє,
Рада ра́дить,
Рая ра́є,
Вадик ва́дить.
Боря бо́ре,
Лада ла́дить,
Тома то́мить,
Глаша гла́дить.
Рима — зрі́ма,
Рома — з ро́мом.
Ну, здається,
Всі є вдо́ма!

Сашко Дерманський

Прочитай скоромовку повільно, а потім ще раз — швидко.

Скільки дітей вдома?

На які питання відповідають слова? Запиши.

який? _____

Сильний, швидка, прудкий, гнучка, влучний.

ЧИ ВСІ ПОГАНІ?

РУЧКИ

Мені так сұмно... Я сама. Товаришок мені нема.
Марійку взяти — ну й ліну́х! Валерія не миє
вух. Степанія туга на слух.

Галинка тільки ловить мух. Товста Наталка, як
лантух.

У всіх Настуся просить грошей. Усі чим-небудь
нехороші!

Пішла до мами, розказала — а мама пальцем
покивала:

— Поганий в тебе язичок! Ти бережись таких
звичок!

Себе із іншими рівняй, сміятися не поспішай!

Як я цього не знала? Чудно!

Самій сидіти, врешті, нудно.

Піду скоріше до дівчат, нехай мене чогó навчать.

Ганна Черінь

Упиши розділові знаки в кінці кожного речення.

Бережись поганих
звичок__

Які у мене друзі__

Гратися добре
разом__

Прочитайте виразно вірші у ролях.

ВИЛІКУВАВСЯ

Не впізнають Толю мама, тато і бабуса:
вперше він прокинувся рано, вмився, одягнувся,
яблуні полив в садочку, квіти й помідори.

— Що це скоїлось, синочку, ти, бува, не хворий?

— Ні, матусю, — утирає син щасливий лоба, —
це від мене лінь тікає, як ота хвороба.

Ігор Січовик

БІДНА ЛИСИЧКА

Лисенятко плаче: — Я таке ледаче!
Те не вмію, те не хочу —
тільки голову морочу.

Заспокоює лисиця: — Можна усього навчитись.

Лисеня те плаче дужче: —

Ні, бо я іще й вреднюще!

Леся Мовчун

Розкажи про свій добрий вчинок.

Я годувала котика-
безхатька.

Я віддав свій
м'яч другові.

ДРУЗІ

Киця — друг,
 комп'ютер — друг.
 Я люблю дружити.
 Друзі — річка, ліс і луг,
 і книжки, і квіти.
 Ще я подружу з Мишком
 і з веселуном Сашком,
 та з Наталкою, яка
 змайструвала літака.
 Адже друзів, каже тато,
 не буває забагато.

Наталка Поклад

Чи погоджуєшся ти з думкою тата у вірші?
 Чи поділяєш ти думку автора, що комп'ютер є другом?

Знайди у вірші слова, що відповідають на питання.

Хто?	Що робити?	Що зроблю?
Що?	Що робить?	Що зробила?

Які слова у вірші написано з великої буки? Поясни чому.
 Підкресли ці слова.

Запиши кілька ключових слів з вірша.

За заголовком зроби припущення, про що йтиметься у тексті.

ЧАРІВНІ ЛИСТИ

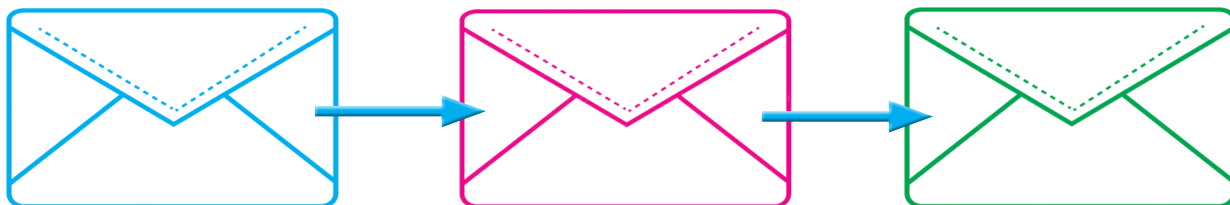
Яринка захворіла. Вона не пішла до школи і засумувала.

Яринчині однокласники написали їй листи. Діти зробили веселі малюнки про своє навчання. У листах побажали швидше одужати.

Чарівні листи друзів допомогли. Дівчинка одужала і прийшла до школи.

Чи справдилося твоє припущення?

Перекажи текст за допомогою схеми. Упиши до схеми ключові слова.

Слова для довідки: допомога друзів, чарівні листи, Яринка одужала.

Яким має бути друг / подруга? Обведи відповідні слова.

Чесний, добрий, злий, байдужий, хоробрий, щирий, відважний, веселий, приємний, жадібний.

РОБОТ Я І РОБОТ ДОЛЛІ

(Скорочено)

Робот я і робот Доллі —
 кращі учні в кібершколі*.
 Ми вчимо людські науки:
 не брехати, мити руки,
 знати: люди — це рідня,
 й зуби чистити щодня.
 Тут для всіх одні порядки:
 нас привчають до зарядки,
 до поваги, до турботи,
 ще й до хатньої роботи.
 І закон один для всіх:
 не хапатися за барки**,
 роботи не люблять сварки.
 Краще — усмішка та сміх.

Григорій Фалькович

* Кібершко́ла — комп'ютерна школа.

** Не хапа́тися за ба́рки — не битися, не сваритися.

Доповни речення словами з тексту.

Я і Доллі — кращі учні в

Роботи не люблять

ПРО КІШКУ І КОМП'ЮТЕРНУ МИШКУ

У комп'ютера проблеми —
дуже він боїться Емми,
бо вона, хоч невеличка,
та гидка у неї звичка:
відбирати в нього мишку,
кликати сусідську кішку
і чекати, щоб вона
вполювала гризуна.
Добре, що пухнастий гість
зранку техніку не їсть.

Григорій Фалькович

Комп'ютерній миші майже 50 років. Разом із
дротом вона нагадує мишеня з хвостом, тому
так і називається.

Комп'ютерну мишу створили як доповнення
до клавіатури. Спочатку вона мала лише одну
кнопку. Зараз миша має три і більше кнопок.

Сенсорну мишу, тобто мишу без «хвостика»,
створили 2009 року.

Чи правильно записано слова? У разі потреби – виправ помилки.

Компютер, невеличка, звичка, пухнастий гість ,
техніку неїсть.

1. Що кому сниться?

Сниться полю дощик, картоплі — горщик,
а відерку сниться копанка-криниця.
Сонце сниться вітам, хатці сниться брама,
а маленьким дітям сниться їхня мама.

Вадим Крищенко

2. Випиши із вірша слова, що відповідають на питання хто? що?.

Хто?

Що?

3.

Сніг (що родив?)

Дош, (що родить?)

Мама (що родить?)

Кішка (що зробила?)

Я (що роблю?)

Я (що зроблю?)

4. Закінчи речення.

Мій день народження –

Мене звати

Я живу у

Мої друзі

5. Напиши слово, що об'єднує.

Джміль, гедзь, бджола, муха —

Лящ, окунь, сом, карась —

Орел, ластівка, зозуля —

ТАЄМНИЦІ

ЧОМУ У ЗАЙЦЯ ГАРНИЙ ЗІР?

Я чув не раз, не два — повір! —
цю вигадку-смішинку:
мовляв, у зайця гарний зір,
бо він гризе морквинку.
Про це балакали в авто,
в метро і на базарах.
Бо справді, зайця ще ніхто
не бачив в окулярах.

Вадим Скомаровський

Вислов свою думку: для чого автор тобі розповів історію
про зайчика і морквинку?
Який заєць у вірші — справжній чи вигаданий?

ТАЄМНИЦІ

Хто з вас має таємниці? Звірте, друзі, поділіться!
Я вже їх прибережу і нікому не скажу!..
Тільки татові й матусі, та сестрі своїй Настусі,
та бабусі з дідусем, та Галинці з Івасем...
Хто з вас має таємниці? Ну-бо, друзі, поділіться!

Дмитро Щербина

Відшукай у тексті вірша запитання і дай відповідь на
нього.

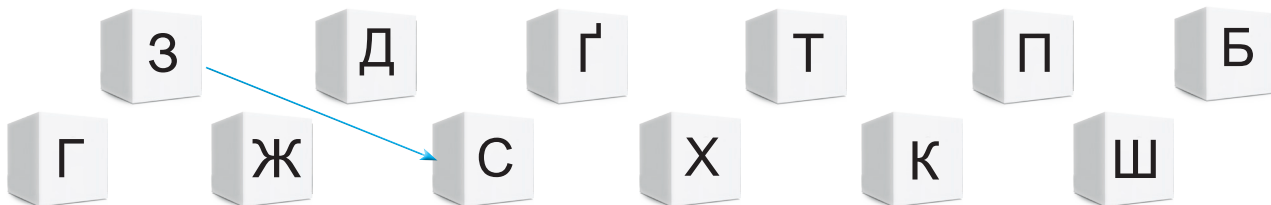

А з ким можна ділитися таємницями? Якими саме? Що
не можна повідомляти незнайомцям?

Поєднай букви у пари. Розфарбуй комірки у відповідні кольори.

Наприклад:

Устав пропущені букви. Запиши відновлені слова.

д	__рова						
т	__рава						

з	во__ити						
с	но__ити						

ґ	__анок						
к	__аток						

б	ри__ка						
п	рі__ка						

г	смі__						
х	сні__						

ж	__апка						
ш	__абка						

ДЕЩО ПРО ФЕЙ. ІСТОРІЯ ПЕРША

Усім відомо, що феї — це крихітні створіння в різнобарвних платтячках, із прозорими крильцями за спиною. Вони живуть у лісах і садах. Увесь день феї літають, сміються, танцюють у повітрі й обсипають одна одну чарівним золотистим пилком.

Феї — такі ласунки! Вони живляться медом і квітковим нектаром, але, якщо побачать горішки, шоколад або тістечка, нізащо не відмовляться від ласощів. До того ж феї вправно вміють готувати солодощі й заварювати чай...

Юліта Ран

У цієї історії є продовження. Якщо ти хочеш знати більше, відшукай книжку «Чарівні історії про фей» Юліти Ран у дитячій бібліотеці.

Пофантазуй і придумай власного чарівника або фею. Намалюй його на аркуші.

Розкажіть, якими ви уявляєте фей. Якими чарами ви їх наділили б?

Запиши слова у відповідні стовпчики.

Десятий, сто, п'ятий, один, дев'ятнадцять, двадцятий, десять, другий.

Скільки?

Який?

Як тобі більше подобається? Обери.

- ☐ Весною на лузі стільки квітів!
- ☐ Весною на лузі багато квітів!

Коли так говорять? Обери найбільш влучне речення. Познач ✓. Поясни свій вибір.

- ☐ У нашому парку кожної ночі співають пташки.
- ☐ У нашому парку щодня співають пташки.
- ☐ У нашому парку щосуботи співають птахи.

НЕХАЙЛО

Українська народна казка

Жив чоловік на прізвище Нехайло. Весною пішов Нехайло на виноградник подивітися, що там робіти треба. Та й каже:

— Завтра візьму сапу і всю траву віполю.

А на виноградникові, у траві, був віводок маленьких лисенят. Як почули це руді, перелякалися. Прийшла стара лисиця, а лисенята до неї:

— Мамо, — кажуть, — приходив якийсь дядько і казав, що завтра всю траву виполе.

— Сидіть спокійно. Це госпóдар цього виноградника. Я його знаю. Він не скоро прійде.

Минув час. Прихóдить Нехайло із сапою. Дівиться — бур'ян по пояс. Почухав потілицю.

— Ех, — каже, — тут сапою нічого не зробиш. Піду додому, візьму косу.

Лисенята почули та до матері:

— Мамо! — кричать. — Тікаймо! Знову прихóдив той чоловік. Пішов додому за косою.

— Грайтеся і не бійтеся, — відповіла лисиця.

Минуло ще місяців зо три. Приходить Нехайло вже з косою. Спробував косити, коса не бере.

— Спалю бур'ян. Піду візьму сірникі.

— Тепер тікаймо, — сказала стара лисиця, — це він зробить.

Юліта Ран

ДВА ПІВНИКИ

Українська народна пісня

Два півники, два півники горох молотили.

Дві курочки-чубарочки до млина носили.

Цап меле, цап меле, коза засипає.

А маленьке козенятко на скрипочку грає.

Танцюй, танцюй, козуленько, ніженьками туп, туп.

Татусенько з матусею надеруть* нам круп, круп.

А вовчик-сірячок з лісу виглядає.

Ухопив він козенятко та й далі тікає.

Як узяв старий цапок новенькії віжки**.

Одібрав він козенятко, залигав*** за різки.

Хоч вовчик обідрав цапові ребérце.

Зате в тата з матусею радується серце.

* *Надеруть* — подрібнять.

** *Віжки* — довгий ремінь, мотузок, яким правлять кіньми.

*** *Залигав* — надів мотузок на роги.

Пронумеруй речення за порядком дій у пісні.

☐

А вовчик-сірячок з лісу виглядає.

☐

А маленьке козенятко на скрипочку грає.

☐

Танцюй, танцюй козуленько, ніженьками туп, туп.

ВІРШІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ВІРШІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

— Розкажи мені, Дмитрику, який твій дитячий садочок? — просить Дмитрика дідусь Демид.

— А хіба ви не бачили?

— Бачив, та не роздивився як слід, — жартує дідусь.

— Навколо ростуть дерева — вишні, яблуні, груші, тому — садочок. А перед вікнами — пам'ятник Тарасу Шевченку.

— А хто це такий, Дмитрику?

— Наш український поет. Він написав книжку, що зветься «Кобзар». З неї Валентина Сергіївна читала нам:

Реве та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива...

— Додолу верби гне високі, горами хвилю підійма, — замріяно доказав дідусь.

— Правильно! Ви теж колись у дитячий садочок ходили?

— Не ходив, онучку, бо тоді не було дитячих садочків, але вірші Тараса Шевченка всі знають.

— Дідусю, я так хочу вивчити азбуку і прочитати весь «Кобзар»!

Андрій М'ястківський

Розпитай дорослих у своїй родині, які твори Тараса Шевченка вони знають.

Кобзар — це український народний співець і музикант, що грав на кобзі. Кобзарі складали думи й пісні про історичні події українського народу.

Підкресли у вірші слова, що завжди пишуться з великої букви.

Тихо надворі. Ні вітру, ні хмар.
 Ані шелесне верба височенька.
 Наша Оленка відкрила «Кобзар»,
 вголос читає Тараса Шевченка.
 Ген за рікою синіє гора,
 в небі веселка розквітла казково.
 Ніжно вплітається в гомін Дніпра
 добре і щире Шевченкове слово.

Вадим Скомаровський

Розшифруй вислів Тараса Шевченка. Запиши його.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
А	Б	В	Г	Ґ	Д	Е	Є	Ж	З	И	І	Ї	Й	К	Л	М
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Н	О	П	Р	С	Т	У	Ф	Х	Ц	Ч	Ш	Щ	Ь	Ю	Я	

18 1 29 1 6 24 17 1 , 18 1 29 1 20 12 22 18 33

18 7 3 17 21 7 , 18 7 10 1 4 11 18 7 ...

Handwriting practice lines for the decoded text.

Прочитай виразно вірш.

Зацвіла в долині
червона калина,
ніби засміялась
дівчина-дитина.
Любо, любо стало,
пташечка зраділа
і защебетала.
Почула дівчина,
і в білій свитині*
з біленької хати
вийшла погуляти
у гай на долину.

Тарас Шевченко

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

* *Свита́на* — старові́нний довгопо́лий верхній одяг.

Яку картину ти уявляєш, коли читаєш вірш?
Добери заголовок до вірша.

З чим автор порівнює калину? Назви й запиши кольори, якими Тарас Шевченко описує предмети у вірші.

калина —

свити́на —

хата —

Заквітала в голубий

терновий калина,

ніде засиніло

білий-білий.

Тарас Шевченко

Встала й весна, чорну зéмлю
сónну розбудíла.
Уквітча́ла її ря́стом,
барві́нком укрі́ла.
І на полі жайворонок,
солове́йко в гаї
землю, у́брану весною,
вранці зустрічають.

Тарас Шевченко

Пригадай назви
перших весняних
квітів.
Що тебе найбільше
зворушує (хвилює,
збуджує) весною?

Прочитай вірш. Уяви та намалюй те, про що він. Запиши
вірш рукописними буквами.

Тихесенько вітер віє,
степи, лани мріють,
між ярами над ставами
верби зеленіють.

Тарас Шевченко

Handwriting practice lines consisting of horizontal blue lines and diagonal blue lines forming a grid pattern.

Утвори букви.

У	У	У	І	І	І	І
х	х	х	о	о	о	о
л	л	л	/	/	/	/

Випиши слова, у яких звуків більше, ніж букв.

Земля, сонна, ряст, барвінок, поле, соловейко, гаї, весна, віє, мріють, яри.

Познач ✓ рядок, у якому всі слова написано правильно.

- ☐ Тарас Шевченко, поет, письменник.
- ☐ Тарас Шевченко, поет, письменник.
- ☐ Тарас Шевченко, поет, письменник.

ВИШЕНЬКИ

Поблискують черешеньки
в листі зелененькім,
черешеньки ваблять очі
діточкам маленьким.
Дівчаточко й хлоп'яточко
під деревцем скачуть,
простягають рученята
та мало не плачуть.
Раді б вишню з'їсти,
та високо лізти,
ой раді б зірвати,
та годі дістати!
«Ой вишеньки-черешеньки,
червонії, спілі,
чого ж бо ви так високо
виросли на гіллі!»
«Ой того ми так високо
виросли на гіллі, —
якби зросли низесенько,
чи то ж би доспіли?»

Леся Українка

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

Прочитайте виразно вірш в особах. Скільки тут дійових осіб? Чи є вишеньки дійовою особою?

Справжнє ім'я Лесі Українки – Лариса Петрівна Косач. Свій псевдонім* Лариса Косач запозичила в дядька – Михайла Драгоманова. Він підписувався як «Українець». А оскільки Леся дуже любила свого дядька і захоплювалась ним, то вирішила бути схожою на нього. Псевдонім «Українка» з'явився, коли дівчині було всього тринадцять років.

* *Псевдонім* — вигадане ім'я.

Запиши справжнє ім'я авторки вірша «Вишеньки».

Обведи слова, що мають один склад і не переносяться з рядка в рядок.

Вишня, ти, ми, так, листя, мало, раді, годі, на.

Допиши рядки з вірша «Вишеньки».

Поблискують черешеньки в листі зелененькім,
черешеньки ваблять очі діточкам

Ой вишеньки-черешеньки, червонії, спілі, чого ж
бо ви так високо вирости

Місяць яснасенький
промінь тихесенький
кинув до нас.
Спи ж ти, малесенький,
пізній бо час...

Леся Українка

Яку колискову співали тобі?

Продовж ланцюжки слів за зразком.

Ясно – ясний – яснасенький.

Тихо –

Мало –

Весело –

Тепло –

Холодно –

Анаграма переставляється

простава переставляється

написує до нас.

Сиди до нас, анаграми,

написує до нас...

Анна Ударица

Граємо в гру «Анаграма», що в перекладі з грецької мови означає «переставляння букв». Поміняй одну букву – склади інше слово.

Наприклад, осел — орел.

тік —

пень —

На зеленому горбочку,
у вишневому садочку,
притулилася хатинка,
мов маленькая дитинка.
Стиха вийшла виглядати,
чи не вийде її мати.
І до білої хатинки,
немов мати до дитинки,
вийшло сонце, засвітило
і хатинку звеселило.

Леся Українка

На вибір випиши одне речення з вірша «На зеленому горбочку...».

Handwriting practice lines consisting of a vertical pink line on the left and several slanted blue lines forming a grid.

Встанови відповідність між реченням і тим, який настрій воно викликає.

Смішно	Ура! Настало літо!
Весело	Злий чарівник має намір перетворити усіх дітей на павуків!
Страшно	— Який сьогодні день? — Сьогодні! — Це мій улюблений день!

ПЛИНЕ БІЛИЙ ЧОВНИК

Пліне білий човен, хвилечка колише,
хвилечка гойдає.

Пліне білий човен, вітер ледве діше,
Ледве повиває.

Білії хмаринки, лебедіні крила,
угорі гуляють.

Довгою стягою*, що зорю покрила,
місяця сягають**.

Місяченько світло і рожеве,
й срібне кида-розсипає.

І ряхтіть, і сяє світло теє дрібне,
як вогонь палає.

Леся Українка

* *Стягою* — смужкою.

** *Сягають* — дістають, торкаються.

З чим поетеса порівнює білі хмаринки? А місячне світло?
Відшукай відповіді у рядках вірша.

Закінчи речення за зразком.

Зразок: У лігві спить вовк.

У барлозі спить

У річці плаває

Слова для довідки: короп, ведмідь.

РІПКА

Був собі дід Андрушка,
а в нього — баба Марушка,
а в баби — донечка Мінка, а
в дочки — собачка Хвінка, а
в собачки — товаришка, киця
Варварка, а в киці — вихованка,
мишка Сіроманка.

Раз весною взяв дід лопату
та мотику, скопав у городі гряд-
ку велику, гною трохи наносив, грабельками
підпушив; зробив пальцем дірку та й посадив
ріпку...

ІВАН ФРАНКО

Пригадай і розкажи продовження казки, яку написав Іван Франко.

Розглянь малюнки і назви казки, які написав Іван Франко.

У бібліотеці ти знайдеш цікаві й мудрі казки Івана Франка.
За цими казками створено мультфільми та вистави.

Надійшла весна прекрасна,
 многоцвітна, тепла, ясна,
 наче дівчинка в вінку.
 Зацвіли луги, діброви,
 повно гомону, розмови
 і пісень в чагарнику*.

Іван Франко

* *Чагарнік* — зарості кущів.

У вірші слова **прекрасна — ясна**
діброви — розмови римуються.

З'єднай за зразком слова, що римуються.

ліс	діти
квіти	білка
гілки	приніс
казка	малина
картина	місточок
мак	в'язка
листочок	рак

Запиши рими до слів.

Розмова — _____, летіти — _____.

КИЦЯ

Плакала киця на кухні,
 аж їй очиці попухли.
 «Чого ти, киценько, плачеш,
 їсти чи питоньки хочеш?»
 «Їсти, ні пити не хочу,
 з тяжкої жалості плачу.
 Сам кухар сметанку злизав,
 на мене, кицюню, сказав.
 Хотів мені лапки побити,
 чим же я буду ходити?»
 «Скажи ж нам, киценько мила,
 як ти в нього перепросила?» —
 «Я йому сказала: — Ой пане,
 нехай тобі жаль мене стане!
 Не бий ти кицю мізерну,
 я тобі шкоду поверну,
 настане ранок майовий,
 піду я в поле на лови...»

Іван Франко

Чому «плаче» киця? Цікаво, а хто ж сметанку злизав?
 Прочитайте вірш в особах з відповідною інтонацією.

З'єднай у пари слова, що римуються.

сказав	•	•	лід
рукавиці	•	•	киці
світ	•	•	злизав

Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ь Ю Я

Випиши з вірша «Киця» три пари слів, які римуються.

Гра «Анаграма». Закресли в кожному слові одну букву так, щоб утворилося нове слово.

Екран, лист, колос, клин, марка, козак, смак, буряк.

Запиши нові слова. Познач у словах наголос.

Пронумеруй речення так, щоб утворився зв'язний текст (оповідання).

- ☐ Тато із сином назбирали грибів повний кошик.
- ☐ Раненько тато й Іванко вирушили до лісу.
- ☐ З усіх боків його обліпили опеньки.
- ☐ Настала осінь.
- ☐ На галявині виднівся пень.

МАТУСИН ЗАПОВІТ

Раз мені казала мати:
«Можеш мов багато знати,
кожну мову шанувати.
Та одну із мов усіх
щоб у серці ти зберіг».
В серці, ніжну і погідну*,
збережу я мову рідну!

Марія Хоросницька

* *Погідну* — ясну, теплу, сонячну.

Яка мова є рідною для тебе?

Обведи двоскладові слова. Спиши текст.

Я не кину слів на вітер –
вивчу ціле море літер!

ВИШИВАНКА

Мама вишила мені
квітами сорочку.
Квіти гарні, весняні:
— На, вдягай, синочку!
В нитці — сонце золоте,
пелюстки багряні,
ласка мамина цвіте
в тому вишиванні.
Вишиваночку візьму,
швидко одягнуся,
підійду і обніму
я свою матусю.

Вадим Крищенко

Кому дякує
хлопчик за
вишиту сорочку?

Продовж рядки, дай відповідь на запитання.

Мама вишила (що?) —

Квіти (які?) —

Сонце (яке?) —

Візьму (що?) —

Обніму (кого?) —

Матусю (чию?) —

НАШ РІД

Мама вишиває на білому полотні зелений барвінок, жовтогарячі чорнобривці, сині волошки. Навіть маленьку качечку-утінку вишила.

— Що це буде, нене? — питає Дмитрик.

— Українська святкова сорочечка для тебе.

— Чому українська? — допитується хлопчик.

— Бо вишиваю такі квіти, які ростуть на нашій землі. А земля наша зветься Україною. І ти — маленький українець.

— А ти, мамо?

— І я, і твоя бабуся — українки, твій татко і дідусь — українці. Ми українського роду і любимо нашу землю, наші квіти. Україна — як наша рідна хата.

— А в наших сусідів не такі самі квіти цвітуть, як у нас?

— І такі, й інакші — свої, тому й вишивки в нас і схожі, і різні.

Андрій М'ястківський

Хто бере участь у розмові? Назви героїв твору.
Про що запитував Дмитрик? Що відповіла матуся?

Кожна родина має свій родовід — історію свого роду.
Разом з батьками склади свій родовід до прабабусь та прадідусів включно.

Придумай і запиши заголовок до вірша Валентина Бичка.
Упиши пропущені слова.

Жив .. світі дід Василь.

.. кисіль він сипав сімь.

Цукор клав .. холодець,

а .. чай – жовтки .. яєць.

Був дідуся нам .. дивак,

.. родив це просто так,

.. родив це все .. штуки,

.. сміялися онуки.

Слова для довідки: на, у, а, не, для, щоб, а.

Обведи однаковим кольором слова, що римуються.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР

За малюнком і заголовком зроби припущення, про що йтиметься у творі.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР

Марійка малювала. Спочатку взяла блакитний олівець:

— Хай небо буде блакитне, ясне! А в небі сяє сонечко!

Намалювала сонце, і небо повеселішало. А внизу поле, чорне та сумне.

— Розвеселімо його! — мовили жовта і блакитна барви і злинули додолу: одна блакитним дощиком, друга ясним проміннячком.

У чорній землі пробудилася насінинка:

— Як мені хороше! Дощик напоїв, а сонечко зігріло. Буду я проростати.

І над землею піднявся зелений паросток. А за ним решта веселих зелених паростків!

— Тепер я знаю, — засміялася Марійка. — Де жовте й блакитне удвох, там настає весна! Бо разом вони дають зелену барву.

Замилувалася Марійка жовтою барвою з блакитною! Як сонечко з небом. Як волошка з пшеницею. Як наш прапор.

За Зіркою Мензатюк

Чи справдилося твоє припущення? Назви державні символи України.

А → *А*

Синій, як море, як день, золотий —
З неба і сонця наш прапор ясний.

Олександр Олесь

Blank handwriting practice lines for the poem.

Відшукай та запиши слова за зразком

с	о	н	с	о	н	е	ч	к	о
п	р	п	р	а	п	о	р	а	п
У	к	р	а	ї	н	а	ї	н	а
в	о	л	в	о	л	о	ш	к	а
с	п	і	в	а	н	о	ч	к	а
р	о	р	о	д	о	в	і	д	і
о	в	и	ш	и	в	а	н	к	а
р	у	ш	н	и	к	у	ш	н	и

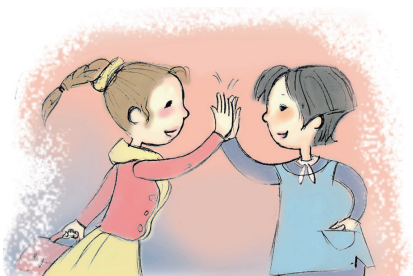
Україна,

Blank handwriting practice lines for the word 'Україна'.

МАРШ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

МАРШ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

Гей, гуртуймось та лучімся*,
українські діти!
Зранку, змалку вже учімся
для Вкраїни жити.

Поставаймо пара в пару
у громаду бучну**.
Затягнімо аж під хмару
співаночку звучну.

Нехай чує ненька мила
й наші рідні поля,
що росте в них наша сила,
а з силою — доля!

Марійка Підгірянка

* *Лучімся* — єднаймося.

** *Бучну* — велику.

З'єднайте в пари слова, що мають однакове значення.

громада

матуся

співаночка

товариство

ненька

пісня

Дякую тобі, Букварикю.

Ти навчив читати,
писати.

Навчив міркувати,
дивуватися.

Я буду вчитися добре.